Մանղումէի էֆքեար սէնէտէ 300 նիւսխէ վիրիլիպ, գըյմէթի խթանպօլ իչին 2 լիրա վէ թաշրալար իչին սէնէտէ 200 նիւսխէ վիրիլիպ, վէ բօսթա բարասը իչինէ օլարագ 2 լիրա տըր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 40 ար բարաեա սաթըլըր։

Մանցուտէի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳՐՕՅԻ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ԱԱՇԻՐԷ

Իլանաթըն պէհէր սաթրը պիրինճի տէֆթա 3, իքինճի տէֆթա 2, վէ իւչիւնճիւ վէ սայիր տէֆթալար իչին 1 ղրշ. վէ իլան սըրասընա գօնուլմաեան իլանըն սաթրը 5 ղրշ. տուր։

Մէքթուպ վէ սայիրէ Գալաթասա Բէնճէմպիհ Բազարընտա վագը Ն. 41 Իբսի խանընտա Կարապետ Ֆ. Փանոսեան իմիէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Մանղումէի էֆքեար սէնէտէ 300 նիւսխէ վիրիլիպ, գըյմէթի խթանպօլ իչին 2 լիրա վէ թաշրալար իչին սէնէտէ 200 նիւսխէ վիրիլիպ, վէ բօսթա բարասը իչինէ օլարագ 2 լիրա տըր։

Վէ պէհէր նիւսխէսի 40 ար բարաեա սաթըլըր։

ՏՕԳՈՒՉՈՒՆՃՈՒ ՍԷՆԷ ١٢٩١ ՄՈՒՀԱՐԻԷ ١٦ 1874 ՓԵՏՐՎԱՐ 21 ԲԷՆՃՇԷՄՊԻՀ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՐՏ 5 ՆԻՄԷՐՈ 2455

LA GIRONDE

ԼԱ ԺԻՐՕՆՏ

Մէղքիւր Լա Ժիրօնտ նամ սիկուրթա գումբանեասը, եանղընա, տօլուեա վէ աղնամ թէլէֆաթընա գարշը սիկուրթա իտիպ, պուլնտանտա մաատա, խթանպօլտա վէ մէմալիքի մահրուսէնին պէօյիւք և եալէթիլերինտէ էվ, մօպիլեա, մաղազա, մալ վէ ղայրիհիւմ վի հէր ճինս ախշապ պինալարը էհվէն ֆիեաթ վէ ֆայիտէլի չարթարլա սիկուրթաեա թութար վէ սիկուրթաեա թութուլմուշ մալ վէ պինալար վէ սայիրէ եանարը ղը թագիրտէ, պէտէլինի սահիպ իմկա անիտէ թէէտիյէ իտէր։

Թաֆսիլի մալումաթ ալմագ իսթէեէնլէրին սահիպի իմզաեա միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Մէմալիքի մահրուսէ իչին պաշ աճէնթօ

ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ԲԷՔՄԷԶ

Պահճէ-կաքու

ԱՃՆԱ ՎԷ ՃԱՄ ՏԷԲՕՋԻԹՕՍՈՒ

Ինկիլիզ Անմէա Էֆէնտինին պու տէֆա Գալաթատա Մահմուտիէ ճատաէսինտէ եան ի Ֆրամվայըն կէչտիյի եօլ իւզէրինտէ Եօրկանճըլար ճիվարընտա միւճէտտէտէն քիւչաա իյլէտիյի 73Ն. մաղազատա սալօն իչին պէօյիւք վէ քիւչիւք Ֆրանսրդ այնալարը Բանէ վէ սանտըգ իլէ, վէ հէր նէվի չիչէքլի վէ բէնկլի ճամ վէ հաֆիսէ 12 մումլուտան 32 մումլուեա գատար, վէ եալտըզը վէ մալօն գօնսօլ վէ հէր ճինս կէմի վէ էլ վէ արապա ֆէնէրլերի վէ սուֆրա իչին պիլօր չամանա վէ բէնճէրէ բէրվազարը իչին եալտըզը հէր ճինս չէրչիվէ վէ հէր ճինս խուրտէպին վէ արապա վէ վաքթ իչին հէր ճինս ճամ, էհվէն ֆիեաթլա սաթըլմագտա օլտուղու իլան օլունուր։

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

Նամ Լանդրա վէ Էդինպուրգ եանղընա պէյնաբէրինա ֆամանէսը

	ԻՆԿ. ԼՐ.
Ասըլ սէրմաեէ	2,000,000
Իքթիսատ սէրմաեէ	282,000
Եանղընա չիւպէսին-տէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	596,000 848,000
Զ սէնէսինտէ սաֆի քեարը	794,000

NORTEHRN

ASSURANC COMPANY

ՆՕՐԹԸՐՆ

Նամ Լանդրա եանղընա պէյնաբէրինա ֆամանէսը

	ԻՆԿ. ԼՐ.
Ասըլ սէրմաեէ	2,000,000
Իքթիսատ սէրմաեէ	100,000
Եանղընա չիւպէսին-տէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագճէսի	230,000 330,000
Սաֆի քեար	270,000

Սահիպի իմզալար, քէնտէլէրինին, պալէտէէքի իլի սիկուրիթա գումբանեալարընընը ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ աճէնթօլարը նասպ օլունմուշ օլուպ, եանղընա սիկուրիթասը իչին չօգ գօլայլըգլարվ իրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուգլարընը, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլերինէ վէ իսթանպօլուն ըաղպէթլու էհալիսինէ իլան իթմէեէ միւսաադաաթ իտէրլեր։

Մէղքիւր գումբանեալար, քէնտի ատխիլի նիզ Ամամէլերի մուճիպինճէ սիկուրիթաեա թութտուգլարը էպնիեէլերի, պէյնլերինտէ թագսիմ իտէճէքլեր տիր։ Եանղընա սիկուրիթասը իչին վիրտիքլերի գօլայլըգլար իլէ պիր չօգ իշ եարմաեա միւգթէտիր տէրլեր։

Շիմտիեէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ իսթանպօ վէ ճիվար չէհիր վէ քէօյլերտէ-էպնիեէ սիկուրիթա թութտճագլար։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալումաթ ալմագ իսթէեէնլէրին, Գալաթատա Կըլավէնի խանընտա 5 նիւմէրօ մաղազաեա միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

Մէղքիւր գումբանեալարընը աճէնթօլարը

Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ

ՔԷՕՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԻԷ

ԻԼԱՆԱԹ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez MM. Orain et Micoud à Paris, Rue Drouot, N°. 8

1862 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ԼՕՆՏՐԱՅԱ ԳԻԻՇԱՏ ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՏԷ

ՄԻԻԲԻԼԱՖԱԹ ԱԽՕՋ ԻԹՄԻՇ

Օ ՏԸ ՄԷԼԻՍՍԷ ԳԱՐՄ

Մէղքիւր մուալիճէ, սամանեա, քէօթրիւմլիյէ, տէնիզ խասթալըղընա, գօյէրաեա, պաշ տէօնմէսինէ, պաեըլմա, հազմ-ըզլըղա սանճըեա վէ սայիր խասթալըղլարա գարշը պիրէպիր տիր։

ՊՕԱԵԷ

ՏԷ ԴՈՐՄԸՆ պիրիճիք խալէֆի Բարիս, 14 Թարան սոգաղը

Պաչըճա մաղազալարտա տէբօզիթօսու վար։

ՀԷՔԻՄԼԷՐԷ ԻԼԱՆ

Sirop du Dr FORGET

Տօքթօր ՖՕՐԺԷՆԻՆ շուրուպու, նէպլէյէ վէ օքսիբրիւյէ վէ ույգուսուզլուղա վէ քեաֆֆէյի կէօիեա խասթալանընա պիրէպիր իլաճ տըր։ Մէղքիւր շուրուպ հէմ խասթաեը վէ հէմ տէ հէքիմի խօշնուտ իտէր— պիր գահվէ գաչըղը էլ վերիր։

Բարիստէ Վիվիէն սոգաղընտա տօքթօր ՇԱՊԼԸՆԸՆ տիւքքեանընտա վէ Իսթանպօլտա Տէլլա-Սուտա վէ Վէլիչ վէ Զումբանեա վէ Գասապեան վէ Քիւչիւքեան էճզաճանէլէրինտէ ըսաթըլըր։

LA VELOUTINE

Իչպու բիրինճ թօզու, իյինտէ պիզմիթ պուլունուպ, տէրիյէ կէնճլէրէ մախսուս պիր թազէլիք վէ թապիի պիր եումուշաղլըզ վիրիպ, տէրի իւզէրինտէ ասլա կէօզիւքմէզ։ Մէղքիւր թօզ հէր եէրտէ պէօյիւք բաղպէթ պուլմուշ տուր։ ԱԾԻԼԸՐ ԲԷՐՈՒՔԷՐ տիւքքեանլարընտա

ԼՕՀԶՈՒՆ ԼԻՋ ՍՈՒԵՈՒ

Գալաթատա ատէլիէսը

Բրուսիանընն հէքիմլիք Ազատէմիասը վէ էն միւթէպէր հէքիմլէր, վէ ուսումէն քեաֆֆէյի հէքիմլիք Ազատէմիալարը թարաֆընտան թահսին օլունմուշ օլան մէղքիւր ԼԻՋ ՍՈՒԵՈՒՆՈՒ իսթիմալ իտէնին եիւգիւնտէ վէ էլլէրինտէ նէ գըզըլ էքէրէյտա օլուր, նէ եիւզիւ կիւնէշտէն եանար վէ նէ տէ պուրուշուր։ Կէրէք գատընլար վէ կէրէք էրքէքլէրին թէնինտէ պէեազլըգ վէրտիքտէն պաշգա տէրիյի եումուշատան մէղքիւր սուեուն գուվվէթինի թէճրիպէ իլէ թանընմըշլարտըր։ Մէղքիւր ԼԻՋ ՍՈՒԵՈՒ, եալընըզ Գալաթատա Եիւքսէք Գալտըրըմտա 68 Ն. իլէ միւրաագամ Մ. Վէլիչ գումբանեասընընն մաղազասընտա սատըլըր։

Պուքրէշ չէհրին իսթիդրազ սէնէատէթը գուրուսը, ալտիբանկա մարտ 2 տէ կօթա չէհրինտէ քէշիտէ օլունուպ, աթիտէքի սէրիլէրին գազանմըշ օլմուշ, պա թէլէկրաֆ թարաֆըմըզա պիլտիրիլմիշ տիր։

Մէրի	Նումէրօ	Ֆրանգ
2743	34	50000
5988	33	10000

Մէրի

55—91—114—197—719—741—1213—1364
1403—1408—1571—1644—1781—1813
1854—1966—2098—2157—2182—2259
2556—2563—2623—2681—2724—2874
3129—3260—3308—3367—3917—4396
4713—4882—4904—5031—5040—5063
5136—5192—5448—5770—5958—6395
6764—6954—7204

Ավսթրիանընն 1864 խսթիգրազը սէնէատթընն, 1874 մարտ 2 տէ գուրտաբ քէշիտէ օլունուպ, աթիտէքի սէրիլէրին գազանմըշ օլմուշ, պա թէլէկրաֆ թարաֆըմըզա պիլտիրիլմիշ տիր։

Մէրի	Նումէրօ	Ֆիօրին
2340	57	200,000
2025	7	50,000
3189	47	15,000

Մէրի

316—940—1544—1717—2025—2340—2669—3189

Հ. Քլարֆէլտ վէ Գումբանեա

ԱՃԵՐԻՆ ՀԱՊԼԱՐԸ

Աճերին հապլարընտա, թէմիզլէյիճի քեաֆֆէյի իլաճլարընն խասսէլերի մէվճուտ օլուպ վէ էօյլէ պիր եօլ իլէ թէրթիպ օլունմուշ տուր քի միտէ պէ գարաճիեէր վէ պաղրըսագ տէօնմէսինէ հասըլ օլան քեաֆֆէյի իլէթ վէ խասթալըգլարը էյիլէշթիրէպիլիր։

Մէղքիւր իլաճատա ասլա քիմեէվի էճզա պուլունմաեըպ, եալընըզ նէպաթաթլա թէրթիպ օլունմուշ օլտուղունտան, զայիֆ միզաճ ատամլարա ասլա զարար վիրմէտիքտէն մատատա, էն ղիեատէ գավի իւլպիւնեէ վէ գապըզ օլան ատամլար իւզէրինտէ տախի պէօյիւք թէէսիրի օլուպ, գապըզլըզընն էօնիւնիւ ալըր։

Իչպու Ֆայիտէլի իլաճը մէտտ իթմէմիզլէ, քեաֆֆէյի խասթալըգլարա պիրէպիր տիր տիմէք խթէմէյիզ։ պու կիպի պիր մէտտիյէ, շարլաթանլարա մախսուս տուր, պիզ եալընընզ չունու թաստիգ իթմէք խթէրիզ քի պու հապլարի զիյրատ զիքրի կէչէն խասթալըգլարընն ճիւմէսինէ ֆայիտէ իտիպ սըհհէթճէ լազըմ կէլէս թէտատ պիրէ տիդգաթ օլունտուղու թազտիրտէ, պու խասթալըգլարը քէօքիւնտէն էյիլէշթիրիր։ Տօք. Այերին քէնտի իճատը օլարագ թէրթիպ էյլէմիշ օլտուղու իլաճլարընն մէտտիեէսինէ տայիր, տիւնեանընն հէր թարաֆընտան ալմըշ օլտուղու պինէրճէ չէհատէթնամէլերի պուրաճըգտա զիքրէ եէրիմիզ միւսաատէ իթմէտիկինտէն, եալընընզ չունու տէրիզ քի իսթիմալ իտէն, տիկէր պիր քիմսէնին չէհատէթինէ իհթիեաճը գալմադըղընն, քէնտիսի չէհատէթ իտէճէք սէօյլէնէնլերին սահիհ օլտուղունա։ Տէտիյիմիզ խասթալըգլար չունալար տըր, եանի, գապըզլըգ, կիւճ հազմ իթմէքլիք, տօյմամազլըգ, սընրրտան հուսուլէ կէլէն պաշ ադրըսը, մաեասըլ, իսալ, գարաճիյէր զայիֆլիյի, սարըլըգ, եիւզէ արիզ օլան սինիր աղրըսը, տամլա, եըլանճըգ վէ եէմէյի սինտիրէն ալէթալարընն պօղուլմասը յլա հուսուլէ կէլէն սայիր պիր թագըմ խասթալըգլար։

Ֆիյաթլար ուճուզլաթըմըզ օլտուղու հալտէ, Գալաթատա Մինասեան վէ գումբանեասընընն մաղազասընտա սատըլըր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիւնքի կիւն ամենապատիւ Տեղապահ Ներսէս սրբազան, Սիմոն պէյ Մագսուտեան, վէ վէքիլ աէր Յովհաննէս հայր, վէ գաբու քէհեասը էֆէնաի պիրլիքտէ օլտուգլարը հալտէ, զաթը հազրէթի սատարէթբէնահիեէ, վէ խարիճիեէ նազիրը բաշ հազրէթլէրինէ, վէ սատրը սապէգ Մէհէմմէտ Բիւշրի բաշ հազրէթլէրինէ, վէ սատրը էմպագ միւթէրճիմ Բիւշրի բաշ հազրէթլէրինէ, վէ ըշիոի յուրտի աէվլէթ Սաֆվէթ բաշ հազրէթլէրինէ կիտէրէք պիրէր վիզիթա վիրմիշ, վէ քեսֆիէսինէն սոխի իհթիրամաթը լազըմէ իլէ դասդուլ օլունմուշ տուր։

Միւթէվէֆա Պօղոս սրբազան սրապա մէսարիֆինի սիւշիւնէրէք, վէ խըրիմեան սրբազան տախի սայիր էֆքեարլարա խըտմէթ իտէրէք, վիւքէլա վէ վիւզէրտա սէգ սէգ վիզիթա վիրմէքտէն իճթինապ իթմէքտէ իտիլէր, հալ պու քի անլարընընզա նէզարէն, Ներսէս սրբրազան մէզքիւր էֆքեարը մուղայիրինի իճրա իտէճէք տիր, վէ հիչ շիւպհէմիզ եօգ տուր քի պու թարիգ միլլէթիմիզ հագգընատահա զիեատէ ֆայիտէլի օլտճագտըր։

* *

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու եինէ հավալարը ֆէնա կիթմէքտէ օլուպ, հէրքէսին իշինէ սէքթէ վիրմէքտէ օլտուղու մալիմ տուր։

Պէօյլէ հավալարտա զէնկինլէր պիւլ պազը ճիհէթլէրիլ սրգընթը վէ զարուրէթ չէքմէյէ մէճպուր օլտուգլարը հալտէ, կիւն գազանըպ վէ կիւն եէմէքտէ օլան ֆուգարա վէ զուֆանը արթըգ նէ տէրէճէլէրտէ զարուրէթ վէ սեֆալէթէ տիւշար օլտճագլարընը հէր տատամ տիւշինէպիլիրիմտի, միլլէթիմիզէ բէք չօգ ֆուգարա պուլունտուղունու պիլտիկիմիզէն, հէր թազական խորհուրդ թարաֆընատա իմտատ վէ մուտվենէթ եէթիշմէքլիք պօրճունուն իֆտիրլիմէսինի տէրխաթը իթտիրիրիզ։

* *

Հէր միլլէթտէ գատընլարտա զիեատէ տինատրլըգ, վէ զիեատէ ֆազիլէթ վէ շէֆգաթ ու մէրհամէթ կէօրիւլմէքտէ տիր։

Լվրոպա վէ Ամերիգա ղազէթալարընտա հէր վագթ, նիչէ խայրաթխանէլէր, վէ խայր ու սեվապտա տայիր ճէմիյէթլէր իչին, գատընը թարաֆընատա նիչէ իեանէլէր վէ վասիյէթլէր զուհուրա կէլտիկի օգունմագտատըր։

Միլլէթիմիզ գատընարընատա տախի այնի ֆազիլէթլէր, էրքէքլէրտէն զիեատէ պուլունմագտա իսէ տէ, շէֆգաթ ու մէրհամէթլէրի, քէնտի իչլերինտէ, ուֆագ թէֆէք չէյլերտէն իպարէթ օլտուղ ունատան, ալէնէն իշիտիլմէքտէ տէյիլ տիր, չէօյլէ քի, հէմ չօգլարը էլինտէ բարտ պուլունմագ, վէ հէմ էրքէքլէր կիպի ալէնի համիյէթ վէ սախավէթ իճրատընատ պուլունմագ ատէթտէն օլմատըգընատան, եալընըզ էվլեր քէօշէսինտէ պիշարէկեանը գատերմագուղը պիլմէքտէ վէ պիւյուք համիյէթլեր իճրա իթմէքլիք, անճագ էրքէքլէրին վազի ֆէսինտէն տիր, վէ եալընըզ օնարա եագբշը պիր չէյ տիր զանն իթմէքտէ տիրլեր։

Վէ զաթէն պու եօլտա ֆազիլէթլեր վազ իտէր վէ էօյրէտիր ըտիպլերիմիզ օլմատըգը կիպի, գատընլարը մզատա հէնուզ օգումագ պիլմէտիքլերինտէն, էսկի պիլտիքլերիլէ գալմագտա վէ էսկի ատէթլերինտէ կիթմէքտէ տիրլեր։

Հէր նէ գատար ումումէն պէօյլէ իսէ տէ, պազէն ալէնի վէ եէնի ֆազիլէթլեր իճրատընա հիմմէթ իտէնլեր զուհուր իթտիկի տախի մա մէսէրրէթ կէօրիւլմէքտէ տիր։

Պու պապտէ զատիի իֆթիխարըմզը օլտճագ եէնի միսալ պէեանընա միսարատաթ իտէրիզ։

Գատսէրիյէմիզէն տիկին Զապէլ եատուպ Նազարեան, պու տէֆա, պու թարաֆճա թէսվիյէսի լազըմ կէլէն պիր իշի միւնասէպէթիլէ եազըլըգը պիր մէքթուպունատա, քէնտի ճինսինին թէնվիրի էֆքեարընը քէնտույէ պիր նիշանկեահ իթմիշ օլան Ագապեան վարժարանա, պիր ատէտ լիրա իհսան օլունմասընը, վէ պու իեանէնին քիչիւքլիկինէ պագբլմաեընը, իլլա ինճիլի Շերիֆատէքի գատընը պիր մանկըրը տէրխաթը իտիլէրէք, վէ անճագ նիյէթ վէ արզուսինին մուգատատսլիկինէ վէ պիւյուքլիկինէ պագբլարագ գատպուլ օլունմասընը ըճա իլլէմիշ տիր։

* *

Պիր գատընը թարաֆընատան զուհուրա կէլմիշ օլան շու տուլղունունուն նէ տէրէճէ միւպարէք վէ եիւքսէք օլմասը զաթէն թարիֆ հաճաթ օլմատըղընատան, թէչէքքիւրի ազիմիմիզի թագտիմ իթտիկիմիզէ պէրապեր, նիչէ սահիպ սերվէթ գատընլարը, Անատօլունուն պիր քէօշէսինտէն սեր կէօսթէրմիշ օլան շու նատիրիւլ էմտալ ֆազիլէթատէն իպրէթ ալմալարընը ատախի տավէթ իտէրիզ։

* *

Մուսալլատա էզատը Գրիգոր էֆէնաի թարաֆընատան եարըմ, վէ Մէրտինեան Գրիգոր էֆէնաի թարաֆընատան ատախի իքի լիրա իհսան օլունտուղունու, քէզալիք թէչէքքիւրի ազիմ իլէ վէ պիլիֆթիխար պէեան իտէրիզ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՄԷՋ ՆՈՐ ՎԷՃ Մ'ԱԼ

Վերջին օրերս Երուսաղէմի Սիոն լերան վրայ մեր ազգին յատուկ և սեպհական եղած Ս. Փրկչի վանուց արևելեան որմը կը փլչի, եւ ինչպէս որ բնական պարտաւորութիւնը կը պահանջէ, մեր վանուց կողմանէ Նորոգութեան կ'սկսին, կառավարչէն ալ հրաման առնելով։ Այս նորոգութեան ձեռնարկուելուն պէս, Յունաց եւ Լատինաց կրօնաւորներն՝ ըստ իւրեանց հինօրեայ հակառակասիրութեան միաբանած՝ տեղւոյն գաղղիական հիւպատոսն ալ իրենց հետ՝ կառավարութեան բողոք կուտան պատճառելով թէ ըստ որում նոյն վանքը տնօրինական սուրբ տեղեաց մին է, պէտք է որ կամ երեք ազգ 'ի միասին շինեն, եւ կամ կառավարութեան կողմանէ շինուի։

Կայսերական կառավարութեան արդարութեանն եւ Պատիւբոյին անփոփոխելիութեանը վստահ ըլլալով, այս վէճին վերջաւորութիւնն այսպէս կը հեռեւցնեմք։

Եթէ Յոյնք եւ Լատինք նոյն տաճարին իրենց վերաբերիալ կամ միւտէրէկ ըլլալը հաստատող հրովարտակ մը կամ ուրիշ հաստատագիր մ'ունին՝ կը ներկայացնեն, որ եթէ համաձայնի Պատիւբոյին, այն տաճարին միւտէրէկութիւնը կը հաստատուի։ իսկ եթէ չկարողանան ներկայացնել այնպիսի հաստատագիր մը (ըստ որում չունին), այն ատեն ակներեւ պիտի ըլլայ յիշեալ եկեղեցականաց անկուշտ ագահութիւնն եւ չարանենգ ու յափշտակասէր հոգին։

Արդէն սեփականութեան օրէնքը բնաւ չներեր այդ երկու ազգաց եկեղեցականներուն այսպիսի պահանջ մ'ընել, որովհետեւ յիշեալ տաճարին սեպհականութեան ամեն հաստատագրերն ալ մեր քովն են եւ մեր սեպհականութիւնն ըլլալը կը հաստատեն։

Իսկ գալով այն տաճարին տնօրինական տեղեաց մին ըլլալուն, նոյն իսկ յիշեալ եկեղեցականաց յայտնի եղող Երուսաղէմայ օրէնքն իրենց անիրաւութիւնն ակներեւ կը ցուցնէ։

Երուսաղէմի բոլոր եկեղեցականները գիտնալէ զատ՝ ամեն ուխտաւորք ալ գիտեն որ միւչտէրէկ կըսուին Ս. տեղիներէն անոնք միայն, ուր երկու կամ երեք ազգ հաւասարապէս արարողութիւն կը կատարեն, ինչպէս են Ս. Յարութիւն, Ս. Մընունդ և Ս. Համբարձում երեք ազգաց համար, և Ս. Աստուածածին Հայոց և Յունաց համար. իսկ այն տնօրինական տեղերն՝ ուր այսպէս հաւասար արարողութիւն չեն կատարուիր, անոնք սեփականութիւններ են և իրենց վաւերական հաստատագրերն ունին։

Զարմանալի չէ Յունաց այս տեսակ խըռդիր մը յարուցանելը. վասն զի նոցա նախապաշարումն իրենց սովորութիւն ընել տուած է Երուսաղէմի ամեն տեղերուն համար ալ «պիժիմ տիր» ըսել։

Իսկ Լատինաց՝ սա միայն կը հարցնեմք թէ ասկէց առաջներեք տարիի չափ յառաջ երբ Փուշ պապակի վանքն եւ եկեղեցին նորոգեցին, ինչո՞ւ չըսին թէ այս տնօրինական տեղի է եւ պէտք երեք ազգաց կողմանէ շինուի։ Նմանապէս Սուրբ Յարութեան մէջի անօրինական տեղիներէն Գողգոթայի տարածման տեղին Զորրորդ բանտին եւ Գիւտ խաչի սեղաններուն նորոգութեանն ատեն ինչո՞ւ չը յիշեցին միւչտէրէկ ըլլալը, նա մանաւանդ որ այն տեղերն ամեն ազգ ալ արարողութիւն կը կատարեն։

Այս պարագայիս մէջ զարմանալի է մանաւանդ Գաղղիոյ հիւպատոսին այդ յափշտակասէր կղերականաց ետեւէն քալելը՝ հակառակ օրինաց եւ իրաւանց։

* **

(Մ-է-)

. . . խմբագիր,

Ինչպէս որ ասկից յառաջ ծանուցուած է, խաչիկ աղա Քէհեթճեանին եղած Հայաստանի մամզոյ պատկերին վիճակահանութիւնը Հայկ. ընկերութեան ձեռամբ յառաջիկայ կիւրակէ վեցերորդ 24 հրապարակաւ պիտի ըլլայ 'ի Ս. Յակոբեան վարժարան ճիշտ ժամը 9 ին։

Տոմակները մինչ կիւրակէ առաւօտ պիտի ծախուին հետեւեալ տեղերը. շուկա Մահմուտբաշայի գլուխը Թոհաֆճի ճանիկ աղային խանութը. Սամաթիա Հայկ. ընկերութեան զբօսարանը և Մ. ճիվանիի դեղարանը. Պալթ ժողովրդասէր ընկերութեան զբօսարանը և Թօքգարու Լէոնեան ընկերութեան զբօսարանը։

Խնդրեմք Մեծ. խմբագիր վերոգրեալ ազդարարութիւնը մինչ կիւրակէ մէկ քանի անգամ հրատարակել բարեհաճիք, որուն համար կանխաւ մեր շնորհակալութիւնը յայտնելով մնք.

Սամաթիա 79 փեբր. 1874

Հայկ. Ընկե. Յնօրէն Ժողովոյ

Ատենադպիր	Ատենապետ
Յ. Ճանիկեան	Ս. Մէյլանէճեան

Ագապեան վարժարանատ թէրճէմէ իտիլէն շու պէնատի, պէրայի թէչվիգաթ վէ պիլիֆթիխար տէրճ իտէրիզ։

ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՅԱՐԿԻՆ

1. Ամոանուրիանն բնուրենին հասարակել։— 2. Բարեբերեն նուասարցել։—3. Օրենքին կանոնաւորել։—4. Աբյակուն ինոյ։

1. Բնուրենին հասարակաց ամուանուրիանն

Իրաւունքը՝ ազատութեան կանոնը և միանգամայն չափն է։ Ինչպէս որ առանց ազատութեան անկարելի է իրաւունքն, որովհետև նիւթ չունենար, նոյնպէս ազատութիւնը անկարելի է առանց իրաւանց, որովհետև էութիւն չունենար։ Այն փիլիսոփայք որ ազատութեան ծառայել կը կարծեն, անսահման և բացարձակ ազատութիւն խնդրելով, իրենց գաղափարաց իրենք կը չփոթին, որովհետև ամեն բան ընելու ազատութիւնը՝ ազատութեան, ընկերութեան և մարդկութեան ժխտումն է։

Ստուգիւ, եթէ իմ ազատութիւնս իմ զօրութենիս զատ չափ մը չունի, ես իմ կրքիս գերին եմ, և աշխարհ՝ զօրութեան։ Իրաւունքը կը փախչի և փախչելու ատեն իւր հետ կը տանի ազատութիւնն ալ։

Այս սկզբան գործնական արդիւնքը աւելի աչքի կը զարնէ մանաւանդ ընտանեաց նկատմամբ։ Հասնելիք նպատակը մարդկային յարաբերութեանց մէջ կարելի եղածին չափ շատ ազատութիւն հաստատելն է. յայն հասնելու համար, պիտի թուլցընե՞մք ընտանեաց կապերը և, օրինակի համար, հայրական իշխանութիւնը պիտի ջնջե՞նք։ Ընդ հակառակն՝ բնութիւնը հօր՝ իւր զաւակը կառավարելու իրաւունքը կուտայ. և որդւոյն ալ՝ իւր հօրմէն կառավարուելու իրաւունքը։ Այս՝ հաւասարապէս կարեւոր իշխանութիւն մ'է թէ անոր որ զայն 'ի գործ կը դնէ և թէ՝ անոր որ զայն կը կրէ։ Ամեն վարդապետութեան որ, ազատութեան պատրուակաւ, զէնընկէց կընէ հայրը և որդին ազատ կը թողու, հետեւանքը պիտի ըլլայ երկուքին ալ ազատութիւնը աւերել. որովհետև երկուքէն ալ պիտի առնու իրենց իրաւունքը և իրենց բնութիւնը։

Եւ որովհետեւ քաղաքական ընկերութիւնը էապէս կախումն ունի ընտանեկան ընկերութենէն, կարելի չէ ընտանեաց մէջ իրաւանց վնասել, յ ազատութեան, առանց աւերելու Պետութիւնը, և կարելի չէ զօրաւոր կերպով կաղմել ընտանիքը բնական իրաւանց խարսխին վրայ, առանց ազատութեան համար պետութեան զօրութիւնը ամեցնելու։ Քաղաքական գիտութեան մէկ ճշմարտութիւնն է որ ընտանեաց մէջ իշխանութիւնը հզօր ընելու է, որպէս զի Պետութեան մէջ նուազ կարեւոր ըլլայ։ Այս նկատմամբ, մեր հանրապետական մեծ ժողովները սխալած են, առնական և հայրական իշխանութիւնը նուազեցնելով։ Յայտմ Հռովմայեցւոց օրինակին չհետեւեցան, որոնց այնքան նմանող ըլլալ կը սիրէին, որովհետեւ հայրական իշխանութեան չափազանցութիւնը մինչեւ վերջը Հռովմէական ընկերութեան ամենէն հզօր զսպանակներէն մին եղաւ։

Տեսնելէ յառաջ թէ պետութիւնը ի՞նչ բան կրնայ աւելցնել ընտանեաց վրայ կամ պակսեցնել անկէ, քննենք զայն իրրև բընական իրողութիւն մ', ազատ ամէն ընկերական կամահաճ որոշումէ։

Այն զգացումը՝ որ զմարդն և զկինը իրարու կը մօտեցնէ, և որ սէր կը կոչուի, խիստ խառն զգացում մ'է։ Սէր անունը կուտան շատ անգամ այն բանին զոր հոգեբանք՝ սեռային ախորժակ կը կոչեն. բայց այս վերջինը, ինչպէս միւս բոլոր ախորժակները, զուտ մարմնական պիտոյքի մը գոհացումն ունի իրեն նպատակ, և իրեն նկարագիրն է յապելէն դադրիլ առ ժամանակ մի. վերջապէս, միակ առարկայով մը չգոհանար, կամ գոնէ անոր մէջ այս հաստատութիւնը բացատրող բան մը չկայ. եթէ այդպիսի հաստատութիւն մը ցոյց կուտայ, պատճառն այլուստ է։ Ճշմարիտ սէրը բոլորովին տարբեր բան է։ Ճշմարիտ է որ միշտ ընկերացած է ֆիզիկական սիրով, որովհետեւ պղատոնական սիրոյ վտանգաւոր ցնորքը միայն գիպոն կանոնց մէջ պէտք է փնտռել (Պղատոնի մէջ ասոր և ոչ մէկ հետքը կայ), բայց կը տարբերի անկէ խիստ էական նկարագիրներով։ Նախ և առաջ ամեն կանանց չյարիր, բայց միայն մէկու մը։ Որոշեալ ժամանակներու մէջ նորոգուղ չէ, բայց հաստատուն և յարատեւ. իրրև միակ նպատակ մարմնական պիտոյքի մը գոհացումը չ'ունի։ Բայց ընդ հակառակն հոգիներու միութեան կը տենչայ։ Նախանձոտ է, և իւր նախանձը մտածութեանց և զգացմանց ինչպէս և մարմնոյն վրայ կը տարածուի։ Յաճախ աչքերէ սէրն հոգւոյն մէջ կը թափանցէ, և սակայն երբեմն փափաքը բաւական երկարատեւ յարաբերութենէ մը վերջը կ'սկսի ծնանիլ և երբ արդէն սիրտը դրաւուած է։

Նոյն իսկ ամենէն նուազ մաքուր հոգիներու համար ալ, անոնց՝ որոց վրայ ամենէն աւելի կը տիրէ մարմինը, խիստ շատ ան-

կամ գեղեցկութեան հրապոյրէն յառաջ կուգայ։ Արդ գեղեցկութեան զգացումը՝ չկրնար զգայարանաց տենչին հետ չփոթիլ։ Կից է անոր, բայց անկէ կը տարբերի. բարոյական կարգին կը վերաբերի։ Մարմինը կրնայ կնոջ սիրահարն ըլլալ, բայց հոգին է որ գեղեցկութեան կը սիրահարի։ Անի ճշմարիտ և բնական զգացումմ՝է, ազնուական զգացումը, որ հոգին կը բարձրացնէ, զանի կարող կընէ մեծագոյն խորհուրդներու և ազնիւ գործոց։ Բաւական կ՚ըսէ թէ սէրը մտաւոր յարում մ՝է. ճշմարիտ է որ ոչ կլիման, ոչ խառնուածը, որք զգայարանաց վրայ ամեն ազդեցութիւն կ՚ընեն, սիրոյ սաստկութեան մասին բնաւ ազդեցութիւն մը չ՚ունին։

Սէրը իր առարկայէն, իսկ կախումն չունի։ Իր վառարանը ներքին է. այս՝ մեր հոգւոյն մէկ զօրութիւնն է, որ կնոջ մը պատճառաւ երեւան կելնէ ու կաճի, բայց որուն սաստկութիւնը մեր սիրելու զօրութեան չափովն է, և ոչ թէ սիրեալ կնոջ բարեմասնութեանց։ Մենք ենք որ մեր սէրը կը շինենք։ Երբեմն իւր առարկայն գըտնելէն առաջ կը պայթի, և տարտամ և հիւծական ըղձանց մէջ կը մաշի, երբեմն մտացածին էակաց կը յարի, և երբեմն ալ հզօրապէս օժտեալ հոգեաց մէջ սէրը կը բարձրանայ մինչ «յիտէալ» առանց սին պատկերներու առջեւ կանգ առնելու։ Այսպիսի է Սրբուհւոյն Թէրէզայի սէրն։ Սրբաբակեաց կոյսեր կան որք պահած են իրենց կուսութիւնը սիրոյ չափազանցութեամբ, որովհետեւ չեն ուզած կամ չեն կրցած վար իջնել։ Կանոնաւոր վիճակի մէջ, սէրը կերպիւ իւիք իր առարկային տէրն է, կ՚ստեղծէ զայն, և զայն իւր պիտոյից կը յատկացնէ։ Սիրեալ առարկային թերութիւնները չտեսներ, որովհետեւ իրօք ոչ թէ այն առարկայն կը տեսնէ, այլ գեղեցկութիւնն ի նմա։ Պղատոն իրաւունք ունի. մեր ցնորքները անոր ապացոյցն են, մենք սիրոյ մէջ միայն իտէականը կ՚երազեմք և կը տեսնեմք։ Որքան աւելի հոգի մը զօրեղ է, այնքան աւելի իւր ցնորքները մեծ են, երբ կը սիրէ։ Զօրաւոր հոգի մը, որ վեհորէն կը խորհի, իւր սիրոյն մէջ կատարելութեան հանգամանքները կը զըտնէ և սիրեալ առարկայն անոնցմով կը զարդարէ։ Բոլոր շնորհներով կը զարդարէ զայն, անոնցմով՝ զոր չի կրնար ունենալ և անոնցմով իսկ՝ զոր չ՚պիտի կրնար երեւակայել սիրահարուելէ առաջ։

Շարունակելի

ԺԻԻԼ ՍԻՄՕՆ — Թարգմանեաց Դանիէլ Գաբրիէլեան

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիս, 3 մարտ

Մ. Կիզո իւէ Մ. Էմիլ Օլիվիէ պէյենինաէ, միւմայիւէյհ Մ. Օլիվիէնին, Նաբոլէոն հիւքիւմէթինի վիգաեէթէն իրաա իլլէեէճէլի նուիթգառն ալտեը զուհուր իտէն միւնազառանքն հալլի ի. չին, մարէշալ Մաք-Մահոն միւառախէ. լէ իթմէք իսթէմէմէքտէ տիր։

Գոնթ տը Շամպորքն նամիզաճ օլ առուղու սեօյլենմէքտէ տիր։

ԱԼՄԱՆԵԱ

Գերլին, 3 մարտ

Ալմանեա տէվլէթինէ իլճագ օլուն Ալզաս վէ Լորէն էեալէթլէրի իչին պիր իտարէյի իսթիսնատիեէ իթթիխազը ի ճառ իտէճէյինէ տայիր, Մ. տը Պիզմարգ պիր նուիթգ իրաա իթմիշ վէ 138 գուրուռա գարշը 196 գուրա իլէ, իշգու մէսէլէ գապուլ օլունմամշտրը։

Միւպահասա բէք շիտտէթլի ճէրէեառն իթմիշ տիր։

ԻՍԲԱՆԻԱ

Մատրիտ 3 մարտ

Սուրէթի գավիէտ պիլտիրիլտիկինէ կէօրէ, Թօլոզ շէհրի զապթ օլունմուշ տուր։

ԻԹԱԼԵԱ

Բոմա 3 մարտ

Վիթալիա գէրալը Վիքթօր Էմմանուէլին ճիւլուսունուն 25 ինճի սէնէսի. մահը հալին 23 ինաէ պէօյուք զիյնէթլէ իճրա իտիլէճէք տիր։

ԱՎՍԹՐԻԱ-ՄԱՃԱՐ

Վիէննա 3 մարտ

Պօրսառա էսհամ ֆիեառթընճա պիր ֆարգ եօգ, պաշլըճա Բուլմէլի ատիր եօլու թահվիլաթը տրանմագառ տը։

ԹԻՒՃԱՐԻՑԻ

Լիվերբուլ, 3 մարտ

Միա. Ն. Օր. բամուղու	8 8 1/8
Տօլարա էյի ճինս	5 1/8
Պու կիւնքի սաթըշ, 12,000 պալէս	
Բիացա աղըր	

Լոնտրա, 3 մարտ.

Ակիոն	20
Թիֆթիգ	34 35
Զաթ իբէյի	21 1/2
Ճէհրի ին. լիր.	3 1/4 3/4

ՍԱՐԱՖԻՑԻ

Լոնտրա 3 մարտ

ԷսհամբՈւմումի աչըլտը	40 7/8 41
» » գաբանտը	40 3 4
89 »	53 3/8 5/8
Ինկիլիզ գօնսոլիտի	92 3/8 1/2

Բարիս 4 մարտ

Էսհամը Ումումիյէ աչըլտը	40 85
1869	273 75
Լոնտրա իւզէրինէ գամպիո	25 23 5

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

20 փետրվար գաբ.	46-02
21 » » աչըլտը	45 38
» եիւքէնք	45-58
» աշաղը	45 31
» » առաթ 5 1/2	45-31
Խաթիգրաղ 1863	306
» 1865 » »	306
» 1869	280
» 1872 Ա Բ	
Բրէմի ժէնէրալ	8 լիրա
Պօսիէթէ ժէնէրալ՝ագսիօնլարը	6-10
Պօսիէթէ Օթօմոն	
Ամամզալ պանգասը ագսիօնլարը	5-00
Գանգ տը Գոմէրսիալ	
» Գալթաճի	
» Զէրէսի	225
» Պօսիէթէ Օսթրօ Թիւրք	
Շմէնտրֆէր սէհիմլէրի էոկի	111
» » եէնի	49
Թրամվայ հիսսէլէրի գուրբան քէսքի	770
Գրէտի Հէլէնիկ ֆրանգ ըսքանթօ	
Լօրիում մատէնի ագսիօնլարը ըսգանթօ	
Գուրբան սքանթօսու	110 բարա
Ագէհ ֆալիկ	12-14

Բէրբեր

ԳԱՄՊԻՕ ՖԻԵԱԹԸ

Ինկիլիզ լիրասը 111 7/8 իւչ այ վատէ իւչ

Ֆրանք 22 80 » » »

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ 21 ՓԵՏՐՎԱՐ

Ինկիլիզ լիրասը	111—5
Ֆրանսզայ ալթունու	88-2
Բոլ	90
Գերմանիայ ալթունու	51-25
Գլեռազ մէհիթիլի ֆարգը	2 04
Մէթալիք ֆարգը	5-15
Գագըր	2-20
Գէյրիկ	5 04
Քառպոն գայմէսի 6 55	գարիք

ՏԵԼԵՓՈՆ

(ԹԷՎՃԻՀԱԹ)

Տիվանը ահքեառմը տալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի, Պօսնա վալիսի սապէգ տէվլէթլու Աքիֆ բաշա հազրէթլէրինէ

Մէճլիսի թանզիմաթը ասքէրիեէ բիեասէթի, ազատան տէվլէթլու Եավէր բաշա հազրէթլէրինէ,

Պօսնա վիլաեէթի վալիլիի, թանզիմաթը ասքէրիեէ ըէյիսի սապէգ տէվլէթլու Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրինէ,

Մալիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի, օրմանվէ մէտաին մէմուրու սապէգ տթուֆէթլու Եուսուֆ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ թէվճիհ պույրուլմուշտուր։

—Էվվէլքի կիւն, սառարազամ հազրէթլէրի մապէյնը հիւմաեունա ազիսէթլէ, պիր միւառէթ հուզուրու շահանէաէ պուլունմուշլար տը։

—Պէյօղլունառա Համալ պաշը սօղաղըյը էսկի թէաթրօ սօգաղը պէյն՝նաէ ինչա օլունառ Եէնի չարշը խիթամ պուլուպ, եառգընառ գիւշառ օլունառճագ տը։ Մէզգիւր չարշառա քեառյին մաղազալարառ 22 գբթասը, չիմաիտէն քիրառեառ վիրիլմիշ տիր։

—Պազար ի թէոի ախշամքսը քէօբիւառէն հարէքէթ իտէն 22 նումէրօլու վաբօր, աէրունինաէ ատօրթ նէֆէր քիւրէքճի պուլունառ պիր սառնառլը ատվիրիպ, սառնառլ անիտէ պաթմըշ իսէ տէ, քիւրէքճիլէր գուրթարըլմըշ տը։ Մէզգիւր վաբօր եէվմի մէզգիւր ախշամքսը, ռիւզկէարը չիառէթլէ էամէսինտէն նաշի։ Օրթառքէօյ իսկէլէսինէ անաշամաեբպ, միւշթէրիլէրի Գուրուչէշմէեէ չբգառմըշ տը։

—Թարապլուսը զարպ զազէթասընառ օգունառուզունա նէզարէն, յունվարը 29 ունճու կիւնիւ չիառէթլի եառմուր եառմաեա պաշլաեբպ, արաքսըրասը քէսիլմէքսիզին թամ օթուզ սառթ տէվամ իթմիշ վէ պու եիւզառէն շայլար ճօշտուղունառան, պիր թագըմ խանէլէրի վէ ինառ վէ հալվանը սէլ ալբպ կէօթիւրմիշ տիր։ 50 սէնէտէն պէրու առուր պէօյլէ չիառէթլի եառմուր կէլմէմիշ տիր։

—Կէչէն չարշէմպիհ կիճէսի Բէրշէմպէ բազարընառ Պանգ Օթօմանընն արգասընառ վագը Սէն Բիէր քիլիսէսինէ խբրարզ կիրիպ կիւմիշէ առիր պիր թագըմ էշեալար վէ քիլիսէ ռուպալարը վէ խորանլարընն իւզէրինառէ պուլունան սկիհէրի չալբպ ֆիրար իթմիշ օլառուգլարը իշիթիլմիշ տիր։

—Կէչէն ճիւմա ախշամքսը, Ֆրանսէզէն պիրի, սառթ 3 առէ Պէյօղլուառ Աղա համամ ճառառէսինառէն կէչէրքէն, թէմիզճէ կիյինմիշ իւշ նէֆէր քիմէնէ, մէրգումուն իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, տէրունինառէ 130 ֆրանգ պուլունան ագճէ չէզառանընը ճէպինառէն ալբպ ֆիրար իլէմիշլէր տիր։

—Տէրիսառառէթ վէ ճիվարընառ պիր տէմիր եօլ ինշա իթմէք իչին, մէէմուրինի տէվլէթառէն պիր զաթըն, շուրալի տէվլէթէ պիր գբթառ իսթիառնամէ թագիմ իլլէմիշ օլառուղունու եառմբշ իտիք։ Ֆար տիւ Պօսֆորընը պէեառնընառ նէզարէն, Շուրալի տէվլէթին թանզիմաթ շիւպէսի, մէզգիւր թասավվուրու թահսին իլլէմիշ տիր։

—Գալաթա պանքէրլէրինառէն Մ. Գելառսունուն, մալիեէեէ 130 պին լիրա իսթիգրազ վիրմիշ օլառուղու Ֆար տիւ Պօսֆորառ օգունմուշ տուր։

—Կէչէն պօրա էսնասընառ եառգն գար կիպի, տիւնառէն պէրու Տէրիսառառէթառէ գար եառմագառ օլառուղունառն, սօգաղլարառն կիւճ իլէ կէչիլմէքտէ տիր։

Անառօլու թարաֆընառն ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, գբշ օրալարառ առխի հալէ շիառէթլէ ատվամ իթմէքտէ օլառուղունառն, էքսէր պէլառէլէրառէ մինասէպառթ գառթ օլուպ, վէ չօգ հալվանառթ թէլէֆ օլառուղունառն, օտուն վէ քէօմիւրիւն պահասը, ինանըլմազ ֆիեառթառ եիւքսէլմիշ վէ հառթառ էյքի չէհիրառէ օտունուն էսէրի գալմառաղընառն, հիւքիւմէթի մահէլլիեէ, ուլղունսուզլուղուն էօնիւնիւ ալմագ իչին, պիր գառչ գապ քէօհնէլէնմիշ խանէ սառթն ալարագ օտուն իթթիրիպ, միւհթառիինէ առաղթմշշ տը։

Էն թէառճիւպ օլունառճագ շուրասը տը քի Անառօլուտա օլառուղու միսիլլու, Բուլմէլիառէ վէ Էվրոպառա վէ խուսուսի իլէ Բուսիա թօբրաղընառ չէառիտ գբշ օլմամշշ։

ԱՐՁՈՒՀԱԼԾԸ

Յովհաննէս էֆէնտի Քիառեեառն պու քէրէ Պահճէ գառքուսունառ եէնի եառբլան Բասիմ փառա խանընն իքինճի գառթընառ 10 նիւմէրօ օտառեառ նագլ իլլէմիշ օլառուղունառն, միւշթէրիլէրինին մալիւմի օլմասը, վէ նշղառմընառ արզուհալ, լայիհա վէ էվրառգը սայիրէ եառզարմագ իսթէյլէնլէրին մէզգիւր օտառեա միւրառճառթլարընառն խօշնուտ իտիլէճէյի, վէ պունառն պաշգա օտառեր մէզգիւրառէ հէր քէսէ սուհուլէթլի վէ մէնֆառթլը չարթլար իլէ իֆառի վէքեառլէթ էառէր տառիմա էհլիլէթլի տառվի վէքիլէրի առխի պուլունառուղու ասհառգը մէսառհիճ իլառն օլունուր։ 25

ԻԼԱՆԸ ՐԷՍՄԻ

Սառեէի մէարիֆվառեէի ճէնառպի բառիշահիառէ մէմուրին վէ սայիրէնին պիսուհուլէ ֆրանսզառ թառհսիլիթէլէրի մառգսէտի իլէ, պունառն իքի այ մուգառառէմ եէվմի պիր սառթ տէվամ իթմէք իւզրէ հառֆթառա իքի կիւն մէքթէպի Սուլթանիառէ պիր առէրսի ումումի քիւշառ օլունմուշ իտի։ Պու տէրսէ տէվամ իտէնլէր չիմտի գավառի լիսան օգումագառա օլառուգլարընառն, պունառն մառառա ճիւմառ իրթէսի վէ չարշէնպիհ կիւնլէրի առխի առառթ իւշառէն տէօրառէ գառառ իմթիառա իթմէք իւզրէ միւպթէտիլէր իչին պիր սընքթ առհա աշբլարդ մառհը հալին օն սէքիզինճի ճիւմառ իրթէսի կիւնիւնառէն իթթիպարէն թէառիսէ շուրու օլունմասը գառարլաշարբլմըշ օլմաշլառ, աշբլառճագ օլան իշպու սընքթառ տէվամ իթմէք արզուսընառ օլանլարը, մալիւմիւ օլմագ իւզրէ, իլանը քէյֆիեէթէ իպթիառար օլունառ։

Էմմագ տայիրէսինէ վիրուառ իթմէքառէ օլան իլմուխառպերը, ուսուլ ու նիզամընառ մուառֆբգ օլմամասընառն առալառը, պունլարը էքսէրի իառէ իլէ եէնիառէն թառնզիմ իթառիրիլմէքառէ օլուպ, ասհառգը էմմագը պու եօլառառէֆառթլէ կիտիպ կէլմէսի իսէ միւշքիլառթը, վէ էմմագ տայիրէսինին տառիի պունլարը սուրէթի թառնզիմի թառրիֆլէ ուղրառշմասը միզառայի էվգառթը մուճիպ օլմագառա օլառուղունառն, պու պապառէ մէշհուտ օլան միւշքիլառթընառէֆի իչին թէնպիհնառմէ տիր։

Գիրինճի մատաէ—Ասհապը էմլաքըն ֆէրաղ ու ինթիգալ վէ ինչաթ իչին, Շէհիր Էմանէթի էմլագ աթիրէսինէ կէթիրէճէքլէրի իլմուխապէրլէր, էմլաքը մէզքիւրէնին վագը օլտուղու մահէլլէնին իմամը Թարաֆընան Թալեպ վէ ախզ օլունաճաղը աէրքեաբ իսէ աէ, մալիւմաթլարը օլմագ, վէ հինի հաճէթաէ մէսուլ ԹուԹուլմագ իչին, մըլԽԹարան մէօհիւրլէրինին աախի մէվճուտ պուլունմասը էլզէմ տիր։

Իքինճի մատաէ—Հէր նէ նէվ իլմուխապէր օլուր իսէ օլսուն, շայէտ մըլԽԹարլարը պիրիսի վէ եախօտ իքիսի պուլունմագ վէ մէօհիւրլէմէզ իսէ, էսպապը մէզքիւր իլմուխապէրէ Թահշիյէ օլունտուգտան սոնրա, օլ հաշիյէ Թէքրար իմամ մէօհիւրիւ իլէ Թէմհիր իտիլէճէք տիր։

Իւչիւնճիւ մատաէ—Ֆէրաղ վէ ինԹիգալ իչին կէրէք մահալԽԹ ճանիպինտէն, վէ կէրէք բաԹրիգխանէ վէ խախամխանէլէրտէն վիրիլէճէք իլմուխապէրլէրէ էմլաք նիւմէրօսու իլէ, միւլքիւն գանղի ճատաէ վէ սօգաղտա պուլունտուղու վէ օլ միւլքէ գաչ գէլԹա սէնէտալէ Թատարրուֆ օլունտուղու, վէ հիսսէ տարը վար իսէ, իսմ ու չէօհրէԹի, վէ սէքիԹլարը իլէ ԹապիեէԹլէրի, վէ տերէճէյի հիսսէլէրի սէհհէԹի վէճհ իլէ եաղլանմագ տիր։

Տէօրտունճիւ մատաէ—Պիլ ճիւմլէ կէտիքլէրին հինի ֆէրաղընտա, իգԹիղա իտէն իլմուխապէրլէր միւԹէատարրուֆքընէ պէր հատաԹ օլտուղունու միւշիր օլանճաղընտան, պու իլմուխապէր սահիհինին սաքին օլտուղու մահէլլէնին իմամ ու մըխԹարանը Թարաֆընան վիրիլտիքտէն սոնրա, օլ կէտիյին հիսսէ վէ գէյմէԹի մէնսուպ օլտուղու էսնաֆը քէԹխիւտաը Թարաֆընան, վէ կէտիկի մէզքիւր խան տէրունինտէ վագը իսէ, խան մէճլիսինտէն իլմուխապէրէ չէրհ վիրիլէրէք, Թէմհիր վէ Թատրիգ օլունանճագ տիր։

Պէշինճի մատաէ—Ֆէրաղ վէ ինԹիգալ վէ ինչա իչին, մահալԽԹի Թարաֆընան վէրիլէճէք իլմուխապէրլէր, Թարիխսիզ վէ սիլինԹի վէ եախօտ հաքքլը (գաղլմըշ) օլմահանճագ տիր, վէ պու հալ իլէ օլան իլմուխապէրլէր գապուլ գէլընմահանճագ տիր։

ԱլԹընճը մատաէ—Ասհապը էմլաքըն պիլա վէյէտ վէֆաԹը իլէ, ճանիպի մահիւլԽԹէ այիտ օլանճագ միւլքիւն գայրը պարտանա չէրհ վէրիլմէք իւզրէ, Էվգաֆը Հիմահուն խաղինէի ճէլիլէսինէ իլմուխապէր վէրիլտիյի տրատա, մահալլէսի Թարաֆընան Շէհիր Էմանէթի էմլաք տայրէսինէ տախի պա իլմուխապէր իխպարը մատաէ օլունմասը, էյիմմէ վէ մուխԹարանէ վազիֆէ տատա օլունտուղունտան, իֆտալի միւգԹէզտանա մէճպուր օլանճագտար տիր։

Եէտինճի մատաէ—Ֆէրաղ վէ ինԹիգալ վէ ինչա իլմուխապէրլէրի իլէ պէրապէր, միւԹէատարրուֆունէն եէտինտէ գաչ գէլԹա ԹէմէսիՀ վար իսէ, անլէր տախի պէրապէրճէ օլարագ էմլաք տայրէսինէ կէօԹիւրիւլիւպ կէօսԹէրիլէճէք տիր։

Մէքիզինճի մատաէ—Պիր միւլքին ֆէրաղը իչին էմլաք տայրէսինէն ըուխսատ Թէզքէրէսի վէրիլտիքտէն սոնրա, հէր նէ սուրէԹլէ օլուր իսէ օլսուն, օլ միւլքին ֆէրաղընտան նիւկիւլ օլուր իսէ, օլ Թէզքէրէնին նիհայէԹ օն կիւնէ գատար էմլաք տայրէսինէ իատէ օլունմասը պիլճիւմլէ էյիմմէ վէ մէխԹարանը վազիֆէսի օլանճագ տիր։

Ցօգուզունճու մատաէ—Մէզքիւր իլմ ու խապէրլէր զիրատէ մուհարրէր օլան սուրէԹլէրէ Թատպիգան եազըլանճագ տիր, ֆագաթ, մէզքիւր սուրէԹլէրին իրատէ իտէճէյի հալին խարիճինտէ տիկէր պիր մուամէլէյի իճապ իտէր ֆէրաղ զուհուր իտէր իսէ, անընը իլմ ու խապէրի իչին տայրէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ տիր։

ՄահալլաԹը վիրէճէքլէրի իլմ ու խապէրին սուրէԹի

Ֆէրաղ ու ինԹիգալէ տայիր

Մահալլէմիզտէ ճամիր չէրիֆ սօգաղընտա օնատէօրԹ նամէրօսունտա քէտին պիր պապ մէնզիլ, Մէրզիֆունի Գարա ՄուսԹաֆա բաշա վէ Ամուճէ Հիւսէյին բաշա վէ Այտընը ՔէԹխիւտա մահալլէսի ավարրզ վագքիտրը իլէ մախլուԹ օլարագ, իչ գէլԹա Թէմէսիկլէ Պալմամուճու էնաֆընտան Ալի էֆէնտի իպնի Վէլի մուԹատարրըֆ օլուպ էլեէվմ պէր հայաԹ, վէ մէնզիլի մէզքիւրու պու քէրրէ 27350 զրուշա տէօքմէճի էնաֆընտան Ահմէտ աղանը զէվճէսի Ամիլէ հանըմ իպնի Օսմանա վէֆատէն ֆէրաղ իտէճէյինի միւպէյեին իչպու իլմուխապէր Շէհիր Էմանէթի պէհիեէսի էմլաք գալէմինէ ԹԹա օլունտու։

Պու տախի

Մահալլէմիզին Օրխանիէ ճատաէսինտէ 42 ինճի նիւմէրօսընտա հարէմէյն իւչէրիֆէյն վագքընտան պիր պապ գօնագ մագազէ վէ իքի մասուրա մահլէզիզին սէքիզ գէլԹա ԹէմէսիՀլէ մուԹատարրըֆ Ակեահ էֆէնտի պին Սիւլէյման վէֆաԹը իլէ պէշ նէֆէր էվլատը, քէպիր Ահմէտ վէ Ֆեյզի էֆէնտիլէր իլէ Շէվգիեէ հանըմ վէ սաղիր Հիւսնի պէյ վէ սաղիրէ Ուլուվվիեէ հանըմա իսմատէն ինԹիգալ մամահլէյհ Ահմէտ պէյ տախի ֆէվԹ խումս հիսսէսի սաղիրէ քէրիմէսի Բուշտիեէ խանըմա վէ մամահլէյհ Շէվգիեէ խանըմ տախի միւԹէվէֆիեէ քէպիր Շէմսի պէյ իլէ սաղիր Մուրատ պէյէ պատէլ ինԹիգալ, մամահլէյհիմա սաղիր Հիւսնի պէյ իլէ Ուլուվվիեէ խանըմըն իքի խումս հիսսէլէրինի վալիտէլէրի Տիւրբիեէ խանըմ պինտի Ապտուլլահ վէ սաղիրէի մամահլէյհա Բիւշտիեէ խանըմըն խումս հիսսէսի վէլիսի Պէարի Շէֆիգ պէյ վէ սաղիր մամահլէյհ Մուրատ պէյին խամսունտան նըսֆ հիսսէսի տախի պա հէօճէԹի չէրի, պիրատէրի մամահլէյհ Շէմսի պէյ Թարաֆընան վէ քէպիրէյնի մամահլէյհիմա Ֆեյզի վէ Շէմսի պէյլէր պիզզաԹ բիզտարը իլէ պիւԹիւն գանագ մա միւշԹէմէլաԹ Բիզա պէյ իպնի Ապտիւլ Համիտ էֆէնտիեէ պիր եիւք սօգուզ պին զուրուշա ֆէրաղ իտէճէքլէրինի միւշիր իչ պու իլմուխապէր։

Պու տախի

Մահալլէմիզին Իմամ զօգաղընտան պիր նիւմէրօլու իքի գէլԹա ԹէմէսիՀ մուճիպինճէ Գարաքէյ Հիւսէյին չէլեպի վէ Հիմա խաԹուն վագքիտրը իլէ մախլուԹէն իչ պին աԹը եիւզ պու գատար զէրա արսասընընն մուԹատարրըֆը պուլունան չուպուգճու Քէրիմ աղա իպնի ԱպտիւլԹիֆ պու քէրրէ Թանզիմ օլունան խարիճա մուճիպինճէ, արսաի մէզքիւրտէն տօգուզ եիւզ եէԹմիշ պէշ զիրա մահալլինի իֆրաղ իտէրէք, արսաի միւֆրիզի պիհին եիւզիւ քէմքեան մէզքիւր զօգատա պուլունմագ իւզրէ. մէզքիւր մէնզիլէ մուԹատարրըֆ օլան բուսուսմաԹ քէթխէսինտէն Ալի էֆէնտի իպնի Շէրիֆ իլէ զէվճէսի ՖաԹիմէԹիզզէօհրա հանըմ իպնի Ըէճէպ էօհտէսինէ միւնասաֆաԹէն պէհեր զիրաբ երկիրմիշեր զուրուշա օլարագ օն տօգուզ պին պէշ եիւզ զուրուշա ֆէրաղ իտէճէյինի վէ աղաի մումայիլէհ պէր հատաԹ իտուինի միւպէյեին։

Նէվի ախէր

Մահալլէմիզին Շահին սօգաղընտա ալԹը նիւմէրօլու սուլԹան ՄուսԹաֆա խանը սանիս աէյհի էլրահմէԹ վէ Կաֆրան վագֆընտան պիր գէլԹա ԹէմէսիՀլէ պիր պապ մէնզիլ մա պաղչէեէ մուԹատարրըֆ օլան Նուիլէ հանըմ պինԹի Ապտուլլահ միւԹէվիֆիեէ օլուպ, մէնզիլի մէզքիւր մախտումը Մահիտ պէյ իպնի Բահիմ պէեէ ինԹիգալ իտէճէյինտէն, միւԹէվէֆիեէի միւմայիլէյհանը, միւմայիլէյհ էն պաշգա էվլատը օլմասընը վէ միւմայիլէյհ տախի էլեէվմ պէր հատաԹ պուլունտուղունու միւպէյեին։

Պու տախի

Մահալլէմիզին Զէգմաղ չէշմէ սօգաղընտա պիր նիւմէրօսունտա Աէղ բաշա վագֆընտան իքի գէլԹա ԹէմէսիՀլէ պիր պապ մէնզիլէ վէֆաէն մուԹատարրըֆ քէտղանճը Ահմէտ էֆէնտինին էյԹամը Ալի Բաշա էֆէնտի վէ Հատիզէ Մահինազ հանըմ պէտէլի օլան պէշ պին զուրուշու պիլ տախզ սահիպի էվվէլի եազլըգճը էսնաֆընտան Հաշիմ աղա իպնի Եագուպա ֆէքը իտէճէքլէրինի միւպէյեին։

Պու տախի

Մահալլէմիզին Լալէլի ճատաէսինտէ եիւզ էլլի պէշ նիւմէրօսունտա եիւզ երկիրմի սէհիմ իԹթաբը իլէ վէ իքի գէլԹա ԹէմէսիՀլէ ալԹմըշ ագչէ պագգալ տիւքքեանը կէտիի իլէ, սիւլո հիսսէ միլքինէ մուԹատարրըֆ մանավ Հասան աղա իլէ իպնի Մուհսին, պու քէրրէ միւք վէ կէտիք հիսսէի մէզքիւրէսինի իմամէճի Իպիշ աղա պին Մուհամմէտ օն ալԹը պին զուրուշա վէֆաէն ֆէրաղ իտէճէկինտէն մէրգումը էլեէվմ պէր հատաԹ պուլունտուղունու միւպէյեին։

Ինչա վէ իլհագը Թամիր վէ ինհիտամէ տայիր

Մահալլէմիզին Պէքճիզ սօգաղընտա տէօրԹ նիւմէրօլու իչ գէլԹա ԹէմէսիՀլէ Պալի բաշա վագֆընտան օլարագ, տրսանը մուԹատարրըֆը ԲիֆաԹ էֆէնտի իպնի Էշրէֆ, պու քէրրէ իչ գաԹ օլմագ իւզրէ պէշ օտա վէ իքի սուֆալը պիր պապ խանէ ինչա իտէճէճինի միւպէյեին։

Թամիր ու իլհագ

Մահալլէմիզին ՏէօրԹ չէշմէ սօգաղընտա իքի նիւմէրօլու Զէյնէպ խաԹուն վագքիքընտան պիր գէլԹա ԹէմէսիՀլէ մէնզիլ մա պաղչէնին մուԹատարրըֆաը Այնչէ խանըմ պինԹի Ցուրմուշ մէնզիլի մէզքիւրու հէյեէԹի հազրէսի իւզէրինէ ճիւզի Թամիր իտէճէճինի միւպէյեին.

Գալպ ու իլհագ

Մահալլէմիզտէ Ուզուն Զարշը ճատաէսինտէ ալԹմըշ վէ ալԹմշիքի նիւմէրօլարտա պէշ գէլԹա ԹէմէսիՀլէ սէպզէճի վէ պագգալ տիւքքեանլարընը մուԹատարրըֆը պուլունան իզզէԹ էֆէնտի պին ԲիֆաԹ պու քէրրէ հէամ իտէրէք պիրպիրինէ գալպ իլէ պիր պապ մանիֆաԹուրաճը մազասը ինչա իտէճէճինի միւպէյեին.

Ինհիտամ

Մահալլէմիզտէ Պանգա էֆէնտի զօգաղընտա 4 նիւմէրօլու խանէ մա պաղչէեէ ալրուճա պաղչէ եարբալմագ իւզրէ գարշըսընտա պուլունան 3 նիւմէրօլու մէնզիլ միւԹատարրըֆըրիֆաԹ իֆէնտի հէամիտէճէինտէն գայրընընը Թատհիհի իչիւն իչպու իլմուխապէր։

Էսնաֆ քէԹխիւտալարընընը կէտիքլէր հագզընտա իճապ իտէն Թատիգլէրի

Զարշուի քեպիր Թէրզի պաշը արաւէգ սօգաղընտա օԹուզիւչ նիւմէրօլոր չուգաճը տիւքքեանը աէրունինտէ պիր պապ Թէրզի կէտիի օլուպ, վէ մուԹատարրըֆլարը տախի Ահմէտ էֆէնտի իպնի Ալի վէ Թատրի վէլէտի Եորկի օլմաղլա, պու քէրրէ մէրգում Թատրի նըսֆը հիսսէ կէտիինի եէտի պին զուրուշա հիսսէտարը միւմայիլէյհ Ահմէտ էֆէնտիեէ ֆէրաղ իտէճէճինտէն, մէզքիւր կէտիք սահիհէն քէնտիլէրինին վէ գէյմէ ի տախ պու մըգտար խուսկինի միւպէյեին իչպու Թատրիգնամէ։

ԲաԹրիգխանէլէր վէ խախամ պաշըլըգտան վէ քիլիսէ վէ մէքէԹ մէճլիսլէրինտէն կէլէն իլմուխապէրլէր

Պալ (սաԹան) հագդընտա

ԹաԹավլա սաքինէլէրինտէն վէ Թաճաֆը էսնաֆընտան ԲէշԹիմալը օղլու Յակոբ վէլէտի Մարտիրոս, Գում գապու գուրպինտէ Միհսինէ խաԹուն մահէլլէսինտէ Պալի բաշա ճատաէսինտէ օԹուզ պէշ նիւմէրօլը մէնզիլինի պու քէրրէ եէրմի պին ղաղվէֆաէն ֆէրաղ իտէճէյինտէն, մէրգումուն պէր հատաԹ վէ Թէպպաի Ալիեէտէն օլտուղունու միւպէյեին։

ՄիւշԹէրի (ալան) հագդընտա

Նալընը գ էԹմէքճի մահէլլէսի սաքինէլէրինտէն վէ պամաճը էսնաֆընտան գայսէրլի օղլու Յակոբի վէլէտի Վասիլ Գում գապու գուրպինտէ Միհսինէ խաԹուն մահէլլէսինտէ Պալի բաշա ճատաէսինտէ օԹուզ պէշ նիւմէրօլը մէնզիլինի պու քէրրէ եէրմի պին ղաղվէֆաէ իլէ իչԹիրա իտէճէյինտէն, մէրգումուն ԹԹպաի տէվլէԹի Ալիեէտէն օլտուղունու մուսատաքգ իլմուխապէր, Շէհիր Էմանէթի պէհիեէսի էմլաք գալէմինէ ԹԹա գէլընընը։

———

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէյնճէմիլի բաղարընտա
Ն՝ 41 Իւսի խանընտա